

Mig dia d'estiu

Puntual com quasi sempre, l'estiu anava empenyent la primavera cap a l'àlbum dels souvenirs. Una altra primavera perduda, aixecant parets, darrera blocs, teules i taulons al ritme de la formigonera. Les butxaques buides, el cos ple de contractures i qualche vèrtebra que cruixia; però l'estudi estava acabat, ample i lluminós, ple de bones vibracions on convidar les muses a fer un vol. Havia arribat l'hora de tornar a començar, com sempre, una altra vegada per primera vegada. Els pinzells, els colors, els papers, esperaven amb ansietat i amb silenci tornar a reviuire velles aventures i



noves emocions. Es demanaven uns als altres com caurien aquesta vegada les taques, on aterrarien, pot ser a un paper nou, o un dels ja tacats que amb resignació m'acompanyen. Amb quina retxa, incisió o petit desert blanc els tocaria con-viure la resta de les seves vides. I els braços, que abans connectaven el sismògraf interior amb les agulles dels pinzells, engalavernats, amb les juntes rovellades,

ara feien plorar els pinzells. Aquest nou espai, ple de llum sana, d'aromes de sàlvia i bones vibracions, no el volia omplir amb gemecs de pinzells, de papers esquinçats i d'angoixes que cridaven a la depressió. No volia tornar a pujar un altre calvari, com ho feia cada vegada que havia de tornar a connectar el rosari de discontinuïtats en què ha esdevingut el meu itinerari pictòric. Ara, que m'havia desfet la trava dels problemes domèstics, econòmics, de salut i laborals, i que per primera vegada era l'amo del meu temps, havia arribat l'hora de caminar més lleuger i obrir nous camins.

Una de les lliçons apreses - a l'escola de la vida- a base de travelar i aixecar-me, és que la solució solia estar més a prop d'allà on la cercava. Mentre una fisioterapeuta m'aplicava les seves mans, i amb l'ajut d'uns estranys aparells m'anava reblanint les contractures- amb certa tristor-, intentava recordar quants anys feia que una dona no em posava les mans damunt. Per les mateixes dades, l'instint em manà cap al tai-txi. Com totes les tècniques orientals actua a poc a poc, primer alimentant, allargant i despertant les fibres, per acabar dansant amb el vent, escrivint versos en l'aire, meditant en moviment. Després d'aquesta posada a punt, calia tornar a reprendre a pintar, i calia trobar qui me'n pogués ensenyar. Aplicant les lliçons apreses, vaig demanar a tots els essers que m'envoltaven si em podien ajudar. Fou l'endemà, ja abans de trenc d'auba, quan vaig rebre les primeres respostes. Amb l'aire encara dormit, es començaren a engronsar els fonolls amb diferents ritmes i compassos, acompanyats pel piu-piu de les

Mestrestant, el sol, que es despertava, anava preparant el fons d'un gran llenç gris, que per moments esdevenia taronja, verd i blau; a sobre, unes taques grises i allargades amb les panxes rosades. Més tard tragué els blancs, els cobalts i els ultramar...

Uns avions practicaven la geometria creuant el llenç, com aprenents de **Kandinski** fent punts i retxes sobre el pla. En poques hores, el sol vestí la terra i passà dels negres de **Caravaggio** a una riquíssima diversitat de colors i matisos, més que suficients per a



poder reescriure el darrer segle de pintura mediterrània. Els joaquim mirs regalimaven de les muntanyes de Morey i sa Tudossa, un gelabert, sobre les lívides aigües del Caló... rossinyols i cittadinis, copsaven tota la llum i els grisos dels arbres dels sementers. Allà enfora, sobre el mar, un anglada en un núvol que s'inflava i brosses i **tàpies** prop del contenidor del camí. Així acabà el primer acte; una obertura, un adaggio, on el vent que farà germinar el moviment encara dormia.



El segon acte comença quan n'Èlios escalfa la galta del mar, i n'Èol, endormiscat, fa els primers badalls. Els seus alens entren dins la badia, vellutant clapes en el seu mirall gris perla. El fenàs se n'adona i es comença a engronsar, s'afeigeixen a la dansa les herbes més altes i les fulles més tendres dels arbres; cada una amb el seu ritme i compàs. Mosques vironeres, borinos, qualche papallona... i un mobilette, que passa per allà enfora, completen la simfonia. Quan n'Èol

ja s'ha deixondit, entra en escena. Sap que és el protagonista, dóna el "do de pit" i ens fa el millor regal que per als nostres sentits ens poden fer a l'estiu. Aquest present invisible baixa de l'escenari i s'estén pel pati de butaques, per tot el teatre i surt per portes i finestres: ha entrat **l'embat**.

L'embat m'acarona, m'anima, em refresca la pell, la sang i el cervell. El fa arribar aromes de mar, que em trasporten a ma primera joventut. Aviat tot dansa al seu ritme; els arbres més grans, amb sons més greus, contrapuntegen amb el tremolor de les fulles i l'herbesca. A l'esquerra, com una gran coral, el sementer de civada solcat per onades que mai arriben... on, esponerós, navega el garrover. I al fons, sobre una



ampla estora que ja ha esdevingut blava, clapeja un ramat de mèn i cabretes.

Quan tot va al seu ritme, seguint un guió perfectament estudiat i sincronitzat després de milions de representacions, de cop i volta es fa un estrany silenci... què passa...? Al fons de la vall de la Jonquera l'ase d'en **Garrit** brama!! Insuperable! Fabulós! Ni el millor músic o coreògraf hagués pogut dissenyar un

efecte tan impactant; *frappant*! Un perfecte contrapunt a la simfonia; un crit de la terra que brama. Com una cançó protesta, en un món estandarditzat, quadriculat, controlat i electromecànic. Com un gemec, un clam de la terra que reivindica la seva presència. Un còdol enmig d'un ribell d'aigües tranquil·les. L'espurna de llum, que desperta l'adepte zen en resoldre el koan plantejat pel seu mestre assolint la il·luminació. Per què ho fa? La resposta és molt simple: perquè li ha arribat l'embat, com arriben a cada racó de la natura les notes de la sisena d'en Beethoven despertant la seva joia de viure. M'imagín lo saludable i divertit que seria amollar inopinadament el bramul de l'ase d'en Garrit enmig del silenci artificial i imposat que presideixen molts dels discursos i actes socials d'avui en dia.

Durant tot el segon acte, que dura aproximadament fins al migdia -hora solar-, vaig prendre bona nota agraint tots i cada un dels moviments que els meus amics em dedicaren. Algun d'ells ja els havia reproduït a les meves obres, com per exemple:



Diuen que el vent és art en moviment o a la sèries rostolls i marjals. Moviments, tots ells útils, per ser emprats puntualment. Però, a aquests moviments, realitzats

exclusivament en funció del medi exterior, els mancava -al meu entendre- el batec intern de la vida dels seus autors. No voldria acabar sense fer esment a un subtil i estrany esdeveniment que en ocasions es produeix durant l'embat. Dic estrany i subtil, perquè és invisible i imperceptible, no es manifesta la seva invisibilitat com l'aire, que fa tremolar les fulles, o la calor que ens crema la pell, o els sons que fan vibrar els



timpans... He comprovat que l'embat atreu les muses. Sí, les muses; les que inspiraven als artistes. No estic desvariant, només estic divagant. Inclús he arribat a aprendre com fer que s'acostin. A l'estiu, encara que no sé per què, amb una calor insuportable, abans que n'Éol inflís les seves ganyes, començ a dialogar amb els objectes i desjectes davall la porxada. Quan entren els primers alens d'aire fresc, els rebem amb alegria i convidam a seure la pau a l'ombra... Quan elles veuen que els ocells s'acosten, saben que és el moment, i sense que ens adonem ens enrevolten amb els seus vels d'atmosfera sedant, i mig adormissats ens transporten cap a llocs desconeguts. Quan retornem, aparentment tot segueix igual. Ni ens adonaríem que hem viatjat; si no fos per

dos canvis quasi imperceptibles: el rellotge ha avançat i l'obra està acabada.

Podria seguir divagant tot el dia sobre l'embat, sobre aquesta mil·lenària funció, que cada dia d'estiu es representa i que no em cans de presenciar-gaudir; però a l'estiu el sol comanda, i és l'hora del descans. És el moment de prendre un refresc, de fer relacions socials. Per combatre la calor, exercisc d'amfibi, posant la pell i els ossos en remull a l'entranyable caleta de **Caloscans**.

Avui en dia, tot s'ha massificat i vulgaritzat, es fa aviat i malament; el temps és or i no hi ha temps per a cerimònies. Després, perdem el temps de mil maneres diferents; mirant la televisió, o sobre la tovallola a la platja. Admir els antics japonesos, que s'esforçaven per aconseguir la perfecció en cada un dels seus actes, a base d'esment i de la repetició constant. Podien passar anys aprenent a servir un te, fer un ram de flors o senzillament a respirar. Per a mi anar a nedar ha esdevingut un ritual. El professor fou el meu pare, que no tenia res d'oriental, o potser sí; era metòdic i tenia molta paciència. Record quan amb les germanes ens assèiem a l'escaló d'un gran rellotge de peu, vigilant i empenyent mentalment l'agulla perquè arribàs aviat a les dotze: l'hora màgica. En tocar les dotze, les campanades i els nostres crits s'escampaven per tota la casa del Malpàs: havia arribat, a la fi, l'hora pactada per anar a nedar. Els propers minuts eren molt llargs: tranquil·lament, el meu pare s'anava canviant la roba, sense presses es posava un vell banyador vermell descolorit pel sol, un "albornoz" i unes espadenyes blanques d'espart. A la fi, tota la família partíem cap a la platja, on les aigües turqueses i els crancs ens esperaven. Ara, després de 55 anys, a les dotze, reprenc el ritual. El banyador, els taps de les orelles, la tovallola, les espadenyes, els "patos" i la "careta" d'anar per davall aigua, i, sobretot, la galleta; i cap a Caloscans manca gent.

És a prop, a set o vuit tirs de fona, a dos o tres minuts quasi sense tocar els pedals. A la mateixa soca del tamarell, recolz la bicicleta. Quasi sempre les mateixes persones, és un racó familiar, on la conversa i l'amistat afloren espontàniament. Alguns dels



veterans ja han pres posició a l'amfiteatre, amb la cadira plegadissa i el diari, davall la branca d'un gran tamarell. No es cansen mai de contemplar la mateixa escena. Mentre el braç dret de la cala tanca la badia, gaudeixen de l'embat que entra de llevant, regolfant dins el calò. Un corb marí, com si estigués a casa seva, es passeja entre els banyistes, sense que li facin massa cas. Els al·lotets juguen llenegant sobre un bocí de planxa, intentant conservar la verticalitat. Moments agradables per saludar els amics i fer una rialla fresca, tan enyorada, necessària i saludable. Complet el ritual seguint unes passes més enllà, sobre les algues, fins a unes roques on diposit els ormejos. Sovint guaita, esquiu, el mateix cranc a la mateixa roca, dubtant si acabar de sortir a l'esplanada o retornar al seu cau. M'agradaria saber què li passa per aquest cap tan gros que li arrossega per terra. Si no fos perquè no hi veu bé d'enfora, possiblement vendria a saludar-me. Fa bé de no refiar-se del primer que passa, s'hi juga la pell.

Per un amfibi, entrar dins l'aigua és un procés de retrobament amb la joventut i amb un element que constitueix la major part del seu organisme: l'aigua. Nedar, per a mi, és com volar sobre les pedres, les algues, entre els peixos. Al passar per damunt els primers penyals, ja compareixen les primeres llisses, qualche sard i un esbart de saupes, que pasturen les barbes de les roques; una vaca, immòbil, m'observa passar. A pocs metres, entr dins una clapa bruna de fragments de cabelleres de posidònies, un perfecte refugi cromàtic per a un esbart d'espets, que hi passen la seva infantesa i cada dia els veim créixer. Un altre esbart, de moixó, atemorits, intenten passar

desapercebuts de les mirades dels corbs marins; el mateix marbre de ració, grata cercant el seu subistent, observat de prop per altres més petits. Cada dia, els mateixos peixos al mateix lloc - com ja he dit, és un racó familiar. En sortir d'aquesta clapa, un comitè d'oblades -que han sentit que m'acostava- em surten a camí, se situen al meu costat, i m'acompanyen fins al punt acordat. Arribat, m'atur i deix que m'envoltin. Per moments el nombre va augmentant, dotzenes d'oblades, variades, sards; qualche donzella i esparralls més al fons. Guardant les distàncies, s'ho miren unes saupes i dues o tres vaques. Vigilen atentament cada un dels meus moviments, esperant el moment que tots desitgen: que em posi la ma dins el banyador, i tregui la galleta! En esmicolar-la fan una bulla, s'acosten i em prenen de la mà els bocinets. Les poques miques que suren són engolides ràpidament per les oblades que s'hi llancen com una exhalació. Fa quinze anys que els convid a aquest aperitiu. N'hi ha que són antics clients, com na



Silvestre, una oblada que l'estiu passat va fer sis anys que compareix a la cita. El primer any, ho va fer sense el morro superior, arrabassat per un ham. Durant els tres anys següents, es va anar recuperant; ara té la boca perfecta i és de les més grosses. La conec, per una petita taca blanca que té devora la galleta. És la que més s'acosta, presumint una mica de dominar la situació i de la meva amistat. Sovint, convid algun company o algun al·lotet a

contemplar la funció. Com si fossin gallines de mar -va comentar un amic-, que compareixen quan els dus el menjar. No exactament, li vaig respondre. Les gallines, o almanco les meves, m'estimen molt quan em veuen que m'hi acost amb el poal, però quan tenen la panxa plena, ni em saluden. En canvi aquests peixets, sobretot les oblades, són agraïts. Quan s'han acabat la galleta i continuu el meu itinerari, algunes m'acompanyen nedant al meu costat, malgrat que saben que no rebran més aliment. És com si em tenguessin un cert apreci i m'ho volguessin agrair. Si excepcionalment algun dia a l'hora d'entrar a l'aigua m'adon que he oblidat la galleta, em sent avergonyit que puguin veure'm arribar de buit, i em desvii fent una gran volta. No sabia com explicar el meu oblit, pens que no ho entendrien. Avui, semblava que havien escoltat el meu prec, tots ells s'esforçaven fent les seves millors cabrioles i tombarelles. Vaig prendre bona nota de tots aquets moviments i els ho vaig agrair. Tots els seus moviments eren executats amb precisió, res deixaven a l'atzar, controlant el més mínim gest traçant les corbes amb tiralínies. Tendria problemes a l'hora d'aplicar aquests coneixements com a mètode de pintura, ja que per a mi la pintura no és una qüestió basada en l'habilitat de les extremitats davanteres; encara que així alguns s'hi guanyin les sopes. Aquest control i perfecció del moviment, aconseguit després de milions d'anys de nedar, era admirable, però anul·lava qualsevol influència exterior. Gests i accions per a gravar al meu arxiu, i tenir-ho en compte a l'hora d'executar el programa. En un "santiamén" s'han acabat la galleta, ni la més petita mica deixen sobre la taula. Reprenc l'itinerari habitual, acompanyat per algunes oblades cap a la punta del braç de llevant de la cala. Aprofit per gaudir de nedar com els peixos m'han ensenyat, sense barallar-me amb l'aigua, oferint poca resistència, desplaçant l'aigua cap enrere sense que quasi se'n adoni.

Un dels primers records que tinc de la infantesa són els meus primers banys, que no foren precisament al mar, sinó a dins d'un cocó. Devia ser que trobava l'aigua freda, o perquè m'agradava més prendre el bany dins aquesta mena de greixoneres esculpides

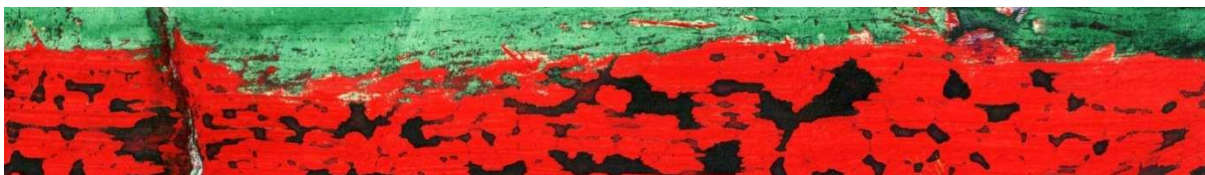


a la roca, que contenen un brovet d'aigües tebes. Des del meu cocó, contemplava com les germanes, més valentes, ja es llençaven a l'aigua. Al cap d'uns anys, vaig decidir-me a l'aventura de les aigües obertes, i com que ningú es molestà a ensenyar-me a nedar -o devien pensar que encara era prest- vaig inventar-me un sistema per aprendre'n tot sol. A la vorera, amb dos pams d'aigua, practicava tocant l'arena amb la punta dels dits, el que em permetia no enfonsar-me i anar avançant; vist d'enfora semblava que nedava. Content del meu descobriment -com els al·lotets quan estrenen unes sabates-, anava repetint insistentment als meus pares que em mirassin; ja sabia nedar! En una d'aquestes, el meu pare que ja devia tenir el cuc de l'orella cansat de sentir-me, es llençà a l'aigua i posant-me sobre les seves espatlles començà a

nedar de braça cap endins; però tan endins, que la platja tornà petita. Al punt s'atura, m'amolla i em diu: *Si és vera que en saps, podràs tornar nedant*; i ja és partit cap a la vorera. Ja me tens a mi, allà tot sol enmig del mar; no podia demanar auxili, perquè deia que sabia nedar i no nedava perquè no en sabia. No vaig tenir més remei que fer el mateix que a la vorera, això sí, sense tocar el fons amb les mans. Anava avançant dificultosament, amb qualche glopada d'aigua i molts d'esquixos i sabonera; i a la fi, vaig arribar. *Què tal ?, estàs cansat?* —em digué el meu pare—. *No, estic bé*, vaig respondre sense quasi aire als pulmons. L'endemà, em tornà a posar a becoll i anàrem encara més enfora, em tornà a amollar; i vaig tornar a la vorera. Així ho fèiem cada dia, fins que es degué cansar o va veure que ja en sabia. Després, vengueren els trofeus i les medalles- que ja s'han rovellat o els he perdut-, però la lliçó i els records estan presents i llunts com el primer dia.

Aquest braç de roques de marès allarga la seva mà amb forma de tenassa per davall les onades. Aquestes, empeses per l'embat, hi cavalquen botant d'un costat a l'altre, engronsant el pelatge d'algues brunes. Amb la panxa fregant les algues, aferrat a qualche bony de la roca, jug una mica amb les onades aprofitant les seves ondulacions per avançar, fins entrar als dominis de les donzelles i fadrins. Fent honor al seu nom, es mouen amb elegància dibuixant corbes insinuants, canviant el seu ritme imprevisiblement, al temps que es deixen dur pel vaivé de les arrels de les onades. Prenc bona nota dels seus colors i moviments; per cert, els fadrins són dels peixos amb els colors més hermosos del Mediterrani.

En aquest indret, aprofit per practicar un nou esport. De moment no està federat i només compta amb un practicant; tampoc sé quin nom té ni falta que fa. Si el coneguessin a Nova York aviat n'hi posarien un, en anglès que sona bé, quelcom com nedar-escalar, que en anglès seria *swim-climb* o *tenassing*, ve a ser com escalar muntanyes en sentit horitzontal, només impulsat pels moviments dels braços, que es



van aferrant al perfil de la roca sense moure gens les cames. Es necessari calcular la força de l'impuls per arribar fins a l'altre punt on poder-se aferrar. Si l'impuls no basta i no tens previst el següent ancoratge, et quedaràs aturat, i si avances nedant quedaràs desqualificat.

Els moviments de les donzelles i fadrins representen una variació respecte als de les oblades. Si bé aquelles sempre saben cap a on volen anar, ho fan sense pressa, practicant un diàleg amb el seu entorn; deixant que els moviments -en part- siguin fruit d'aquesta interacció. Molt interessant i instructiu; en certs moments em recorden algun moviment de tai-txi; mentre que les oblades, ràpides, segures i precises, semblen una fuetada a l'aire d'un samurai.

Arribat a aquest indret, el camí es divideix. Un, que continua més o manco paral·lel al litoral, que qualche dia segueix, visitant cales i calons. L'altre és el de retorn. Avui prenc el segon, girant cap a fora, cap al blau. Al punt, entre quatre bocins d'algues que mig suraven i alguns bocins de plàstic mastegats, colombr uns vorns. M'hi acost, de dos passam a quatre i ràpidament ja estic enrevoltat per aquests animalons. És emocionant i entretingut nedar entre ells. T'hi pots acostar tot el que vulguis, sempre que posis esment a no passar per darrera, sempre per davant; si no vols que et deixin un dels seus records tatuats a la pell. Encara que sia divertit ballar amb ells, et recomenam que no acceptis si et proposen ballar d'aferrat, millor guardar les distàncies.



Estic cansat de sentir parlar malament dels vorns, dels taurons, de les aranyes, de qualsevol animal, que amb mans d'un senyor de Hollywood servesqui per espantar-nos. "És que no podem nedar per culpa de les meduses"... "han hagut de tancar la

platja, s'acosta una plaga de meduses" els periodistes i la televisió disfruten d'informar: *"iHan picat a un turista, això serà la ruïna del sector!"*. Mare de Déu...! Idò mira per on vas! Quan camines per ca teva, ho fas a les fosques o mires per on vas? Quan camines o condueixes, et tapes els ulls o mires per on vas? Aleshores, quan nedes, per què no mires per on nedes?, i de passada disfrutes del paisatge submarí. És clar que els vorns piquen, i ho fan per defensar-se dels seus depredadors. Els martells esclafen els dits i l'electricitat enrampa, i no eliminam els martells i llençam els electrodomèstics.



Apareixen i desapareixen de la nit al dia, com éssers misteriosos amb formes extraterrestres – i de fet ho són, són aquàtics. Dir que els grumers són aigua és un 98% veritat; dir que la mar és aigua, només és veritat en un 96,5% al Mediterrani- que és una mica més salat que l'Atlàntic-. Són aigua en moviment, que es mouen amb els moviments de l'aigua. Es desplacen cam a resultat de la interacció entre els seus impulsos i els de l'aigua que els envolta. Són aquarel·les en moviment. Ni cervell, ni budells, ni cor, ni venes, ni músculs... quasi no tenen res. Així i tot, s'alimenten, creixen i es reproduïxen; hi ha persones que no van molt més enllà. Els vorns són les flors de la mar a l'estiu, quan aquest ha madurat. Ballen amb un compàs sincopat: un – dos, un – dos, contracció – relaxació. Semblen penjats de la batuta d'un vals, com ballarines surant a l'escenari. No és d'estranyar que vegi en ells algunes qualitats pròpies d'alguns artistes i literats; arribar, per ells, és la mort. I el seu color... sigui el que sigui, sempre és transparent. Color que no venen a les botigues, i que fins aleshores no tenia al meu estudi.

Amb tot i amb això, quan poc a poc la situació està controlada, em relax, gaudint del seus moviments... He dit moviments!? No m'havia adonat que davant els meus ulls tenia la resposta del que estava cercant! M'estaven fent una demostració de com reprendre a pintar, i no ho sabia veure. D'una manera simple i natural, el moviment dels seus braços resultava de l'harmonia entre l'impuls interior i les influències de

l'entorn. Ni més ni manco que el que estava cercant. D'aquesta manera tan simple i natural els vorns em varen donar aquest bon consell que recordaré, agrairé i aplicaré. Sobretot em recomenaren que em cuidi de no arribar, de seguir caminant, trobant, divagant... Pintar un gruner és com fer un bon retrat -és a dir, una radiografia de la persona-, perquè quan pintam un vorn, pintam el seu interior.

Assaborint totes les imatges i sensacions viscudes, segueix tornant, traçant una llarga



corba dins el caló. Pas per sobre unes altines –o alguers de posidònia– que clapegen un arenal. Entre les seves lívides cabelleres ondulants hi tresquen tortets i esparralls. A l'arena, s'hi dibuixa un espectacle meravellós; enveja faria als millors kawaramonos. Cada dia –com fan els monjos taoïstes o budistes, als seus jardins de pedra seca– les onades graven un meravellós jardí zen. Solcant amb els seus ritmes ondulacions a l'arena blanca, que envolta les altines i qualche bocí de roca que guaita com una illa o una punta d'iceberg. Per si no n'hi hagués prou, el sol i les onades projecten unes estranyes llums quasi poligonals

sobre el fons. Com m'agradaria poder compartir aquestes imatges, i algun dia aconseguir treslladar-ho a una sala d'art o a un museu! Continu endavant, nedant d'esquena deix que l'aigua llenegui sobre el vidre de la careta, desdibuixant quatre niguls decoratius atravesats per turistes, embolicats en petites llaunetes d'alumini. Quan les branques d'uns grans tamarells guaiten per damunt les ulleres, és senyal que

ja estic arribant. Dues braçades més i som al punt de partida. Amb precisió, llenç els "patos" i les ulleres sobre la vorera. Abans de sortir de l'aigua, practico una tècnica de relaxació muscular, que de jovent emprava amb els pops, abans que ma mare els ficàs dins l'olla. -L'has tuptat bé?! em deia, - Sí, no passis ànsia, l'he tuptat bé-. Agafant-lo per la capulla, el copetjava sobre el mollet de pedra



-que havia construït el meu padrí- i després, amb una canya, cama per cama, un massatge tailandès que el deixava ben relaxat. Naturalment, amb els meus braços no calia aplicar-s'hi tant; però sí que els dono una bona untada d'oli a les juntes. Els copeigo sobre l'aigua, de manera que quan l'avantbraç i la mà – una mica encorbada - toquen l'aigua al mateix temps, fan un esclafit sord i sonor, projectant la vibració i conseqüent relaxació fins a l'espatlla. És aleshores, amb el cos i la ment relaxades, quan em prenc uns instants per un darrer ritual. Acotat a la gatzona, amb la vista i el nas fregant l'aigua, viatjo cap al passat xuclant totes les aromes salabroses de les algues i de l'embarcació... Aromes sense noms als diccionaris, gravades a l'arxiu de la memòria, em transporten cap a llocs coneguts i

enyorats, i les torn a gaudir. Reforç aquest efecte xuclant pel nas, inundant les fosses nasals d'aigua i de plaer tot el meu cos.

Veient les properes imatges, pot semblar que la pel·lícula es torna a rebobinar. Recull els ormejos, torn sobre les passes, salut els amics i puj a la bicicleta. Però ara, hi ha una diferència inapreciable per a les càmeres: dins la bossa hi duc les lliçons, els consells dels meus amics i totes les imatges que he gaudit.

Després de dinar i fer una becadeta, arribarà l'hora de la veritat. Entraré de bell nou a l'estudi, l'ompliré d'aromes de sàlvia, dels ritmes insinuants de les donzelles i fadrins, i dels batecs dels vorns. En homenatge, els dedicaré la propera exposició. Sé que no és una passa endavant en la història de la pintura; però sí un homenatge a tots aquells amics que m'ajudaren a reprendre a pintar, i que em mostraren la drecera per no haver de tornar a pujar el calvari.

El tercer i el quart acte, els pas pintant. I quan pint, no sé si el vent encara engronsa el fenàs, si els ocells segueixen piulant, si la panxa dels niguls canvia... Viatj amb els pinzells, amb els colors i amb els rubís i maragdes que plouen sobre els papers.

Acabada la sessió de pintura, comença el segon esplai. Encara som a temps de veure acabar el quart acte. El contemplam un altre cop en remull, a l'amfiteatre de Caloscans. N'Èlios, després de la seva gran actuació, es retira a encalentic l'altra galta del mar. S'ajassa



lentament dins un llit de muntanyes, i es cobreix amb delicades túniques blaves, grogues, taronges i morades. Amb l'aplaudiment dels assistents, acaba la funció; es corren les cortines i els llums es van apagant...

Mestrestant, al teatre del costat, es preparen per pujar el teló i interpretar una altra obra. Aviat obriran les portes; els darrers retocs, abans de representar una altra

funció, amb diferents actors, amb diferents decorats, amb noves partitures... Una funció que comença quan s'encenen les bombetes del cel i la badia es posa un collaret d'estels. On canten els sebel·lins, un mussol i una coral de grins... i les rialles dels amics refrescaran la nit d'estiu.

Per totes les meves relacions.

Tomeu l'amo.